

Wageningen Peukvrij!
Aanpak 1: Asbakken

Wageningen Peukvrij!

Aanpak 1: Asbakken

Tim de Rooij, Rike van de Wiel & Hugo de Groot

April – Augustus 2018

Wageningen

Inhoud

Inleiding	6
Doelstelling	6
Aanpak	6
Resultaten	8
Discussie	13
Conclusie	14
Advies vervolg	15
Bijlagen I: Locaties Asbakken.....	16
Bijlagen II: Eerste nulmeting.....	17
Bijlagen III: Meting met Interventie	18
Bijlagen IV: Locaties.....	19

Inleiding

In de loop van 2018 worden verschillende deelprojecten geïmplementeerd om de vervuiling door peuken te verminderen:

- Asbakken plaatsen op verschillende plekken in de openbare ruimte, primair gericht op het verzamelen van onderzoeksgegevens;
- Asbakken beschikbaar stellen voor winkeliers, gericht op eigen medewerkers;
- Publieksactie.

In dit onderzoeksrapport worden de eerste resultaten beschreven van het ophangen van asbakken in de openbare ruimte op locaties waar veel sigaretten vervuiling voorkomt.

Doelstelling

Op veel plekken in de openbare ruimte staan prullenbakken. Rokers gebruiken deze niet zo snel omdat ze hun sigarettenpeuk niet als 'afval' beschouwen, en omdat ze bang zijn dat het vlam vat. Het doel van dit project is om te onderzoeken of en in hoeverre sigarettenvervuiling zich laat terugdringen door het monteren van asbakken aan bestaande afvalbakken.

Onderzoeksvraag:

Vermindert het plaatsen van asbakken sigarettenpeuken vervuiling?

Aanpak

Locaties

Voor dit onderzoek hebben we vier soorten locaties onderzocht:

1. **10 Hotspots;** Hangplekken voor inwoners van Wageningen (hangjongeren) waar veel sigaretten vervuiling herkend werd.
2. **Hoogstraat;** Winkelstraat in Wageningen
3. **10 Bushaltes;** In Wageningen
4. **Busstation;** Wageningen

Deze 22 locaties zijn eerst schoongemaakt en daarna een maand lang bijgehouden hoeveel sigarettenvervuiling op elke plek plaatsvond *zie Bijlage 2*. Daarna vond er bij de helft van de locaties een interventie plaats namelijk een asbak die werd opgehangen. Na opnieuw de locaties schoongemaakt te hebben, is er een maand lang bijgehouden hoeveel sigarettenvervuiling er nu plaatsvond *zie bijlage 3*. Na deze data te hebben verzameld zijn ze met elkaar vergeleken en verwerkt in overzichtelijke tabellen.

Opruimfrequentie

Voor elke locatie is een andere opruimfrequentie gebruikt. Hotspots om de week, bushaltes om de twee weken en de Hoogstraat en het Busstation om de maand. De reden hiervoor is dat de oppervlakte van de verschillende groepen zeer varieerde en er enigszins op het tijdschema gelet moest worden.

Opruimoppervlakte

Voor elke locatie is de opruim oppervlakte geïdentificeerd. Dit betekent dat elke locatie een andere opruimvlakte had. De Hoogstraat is bv volledig opgeruimd en bij een hotspot werd er bv met een straal van 2 meter om een bankje opgeruimd.

Tijdschema

Het onderzoek is gehouden tussen 30 april en 9 juli

Sigaretten peuken

Met peuken bedoelen we de volgende items:

- Gerookte normale sigaret (peuk met filter)
- Ongerookte normale sigaret (peuk met filter)
- Sigaar
- Sigaar met filter
- Joint
- shag (Peuk zonder filter)

Aanpassingen in het onderzoek

We zijn begonnen met 10 hotspots waarvan er 4 zijn afgevallen omdat 2 hotspots, op de Nobelweg, niet echte hotspots waren (zeer minimale vervuiling van peuken) en omdat twee hotspots (de 'parkbankjes') zijn vervangen met de 'marktbankjes'. De marktbankjes zijn alleen niet opgenomen in het onderzoek omdat die niet goed te monitoren waren. De bankjes zijn niet echt als een spot te definiëren en zijn min of meer gefuseerd met de winkelstraat en de markt. Er lagen geen tot weinig peuken wat waarschijnlijk te maken had met intensere schoonmaak activiteiten in dit gebied door gemeenten, maar ook door omliggende horeca gelegenheden. Er is dus alleen een meting gedaan van het effect van de asbak die bij het eerste marktbankje is opgehangen.

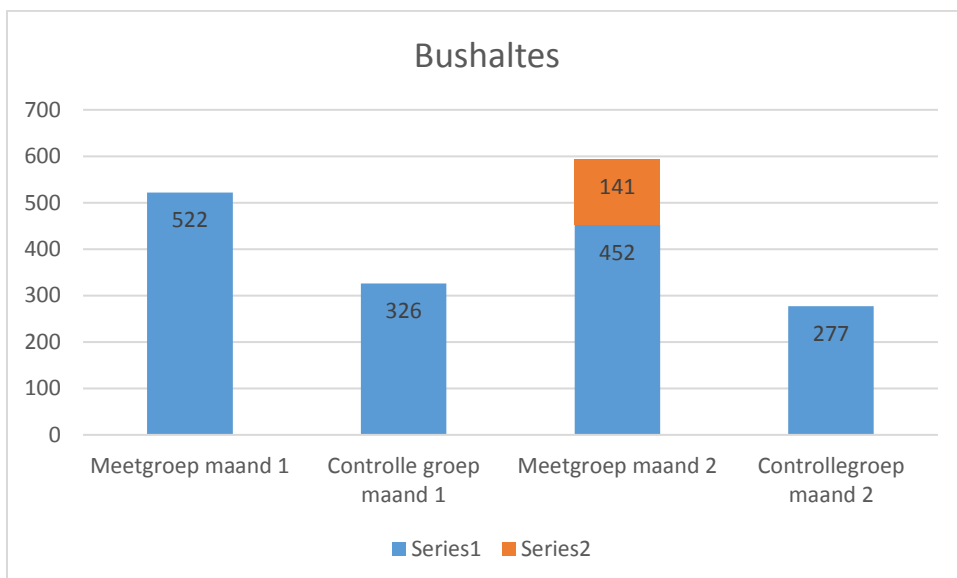
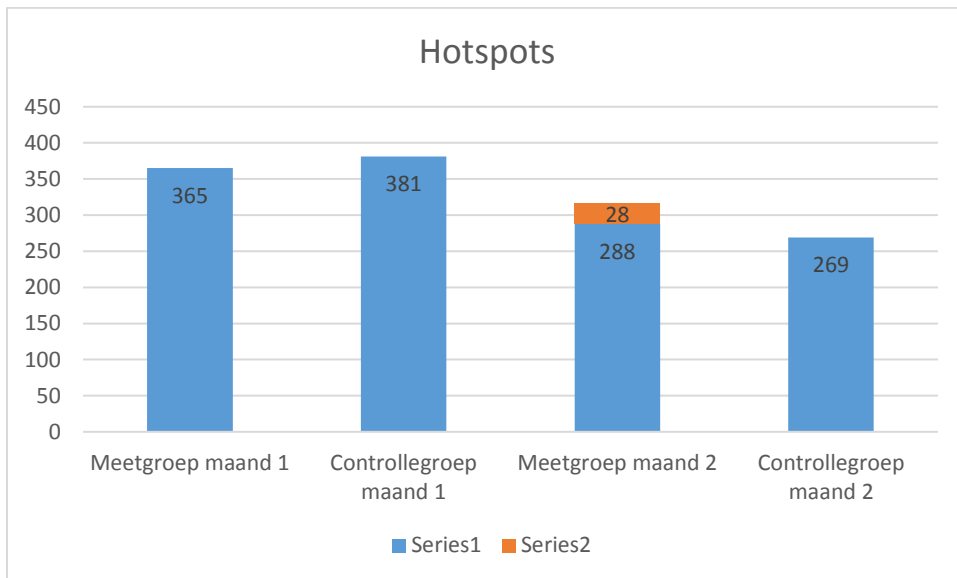

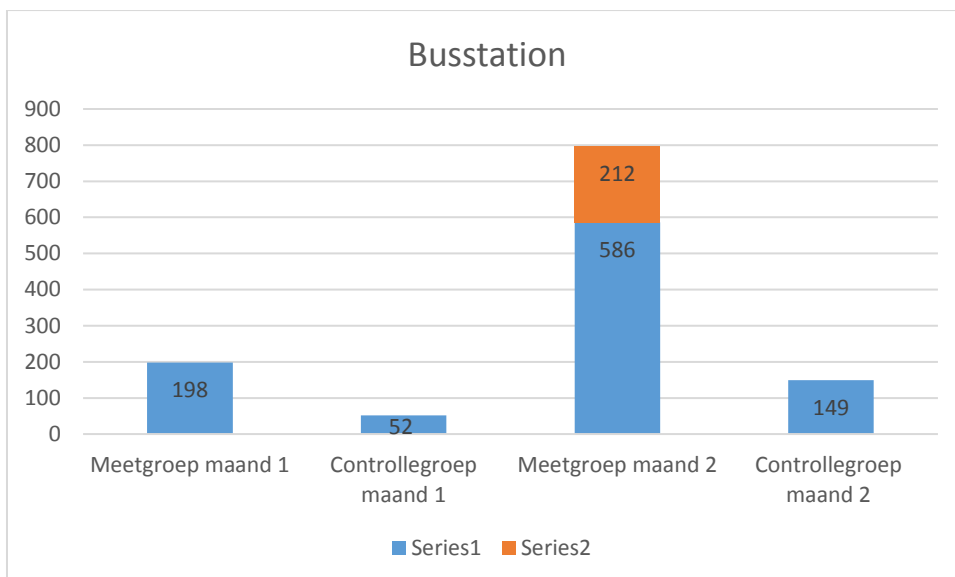
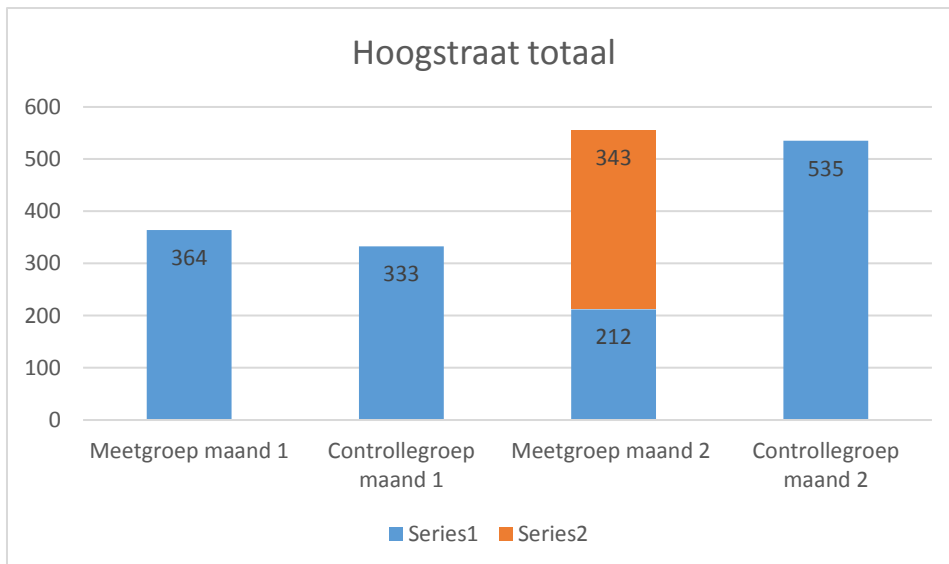
Foto 1: Verzamelen van de peuken uit de asbakken

Resultaten

Hieronder de resultaten van alle sigaretten peuken die zijn opgehaald per maand per locaties van de grond en uit de asbakken. Met uitzondering van de Hotspots waarvan alleen de test en controle groep zijn meegenomen in de berekening.

Legenda: Blauw = op de grond
 Orange = In de asbak

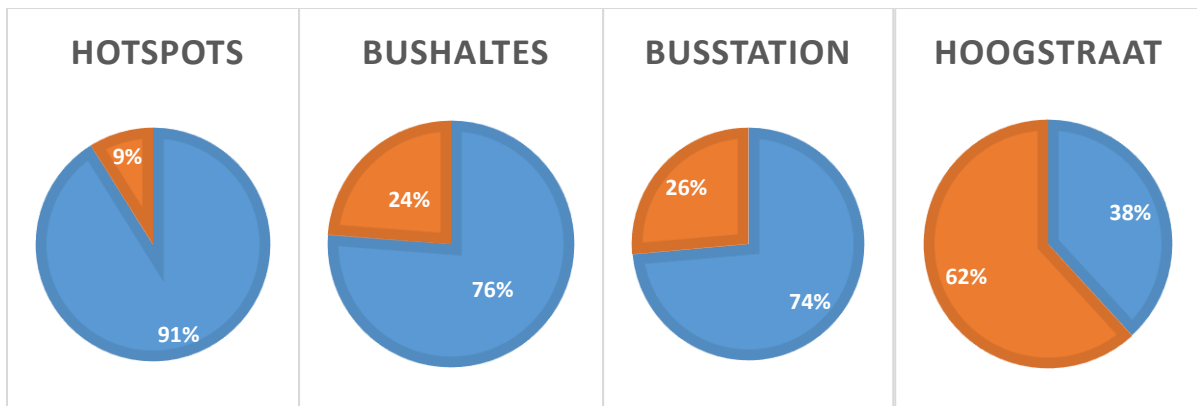

Grafiek 1

We kunnen zien dat de aantal opgehaalde peuken van de grond redelijk hetzelfde is per maand alleen bij het busstation scheelt het heel veel. Ook laat het zien dat de asbakken bij de hotspots en bushaltes aanzienlijk minder zijn gebruikt. Wat ook blijkt uit *grafiek 2* hieronder is dat het percentage opgehaalde peuken uit de asbakken van het totaal aantal opgehaalde peuken per locatie erg veel verschilt tussen de Hoogstraat en de hotspots.

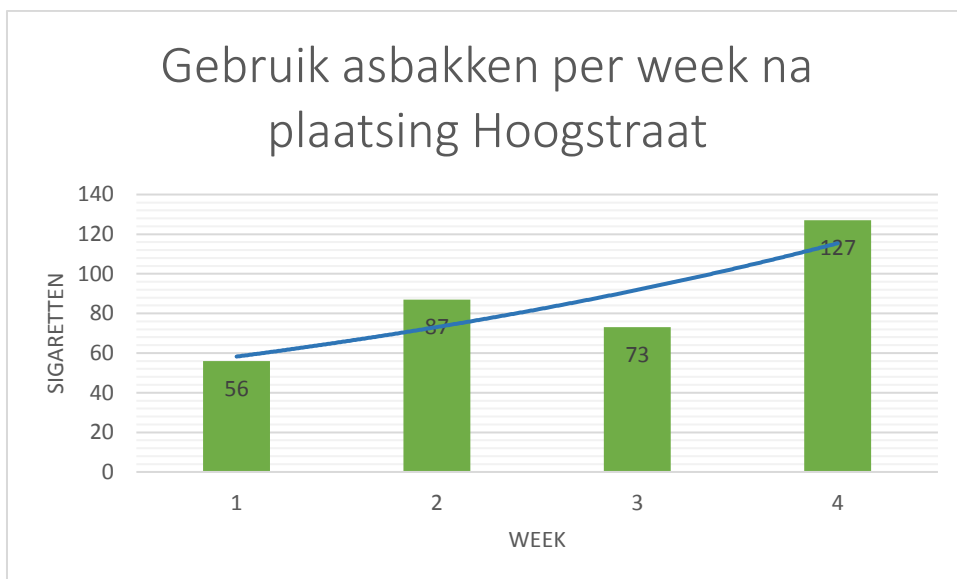
Test groep: Verdeling van, peuken op straat en in de asbak

Grafiek 2

Gebruik asbakken

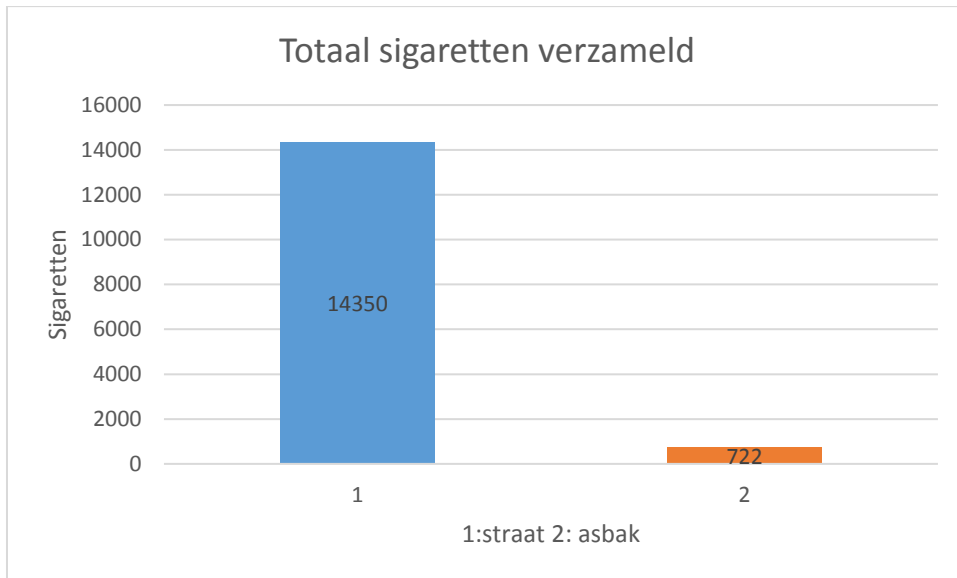
In de Hoogstraat is ook duidelijk te zien dat de asbakken per week na plaatsing steeds meer gebruikt werden. Er is meer dan een verdubbeling te zien vergeleken met week één en week vier. En een maand later is de toename van sigaretten in de asbakken weer met 20% gestegen. Dit kan ook te maken hebben gehad met het plaatsen van een sticker op de asbakken met een sigaret erop. Dit verschil is niet duidelijk zichtbaar bij de hotspots en bushaltes maar wel weer bij het marktbankje.

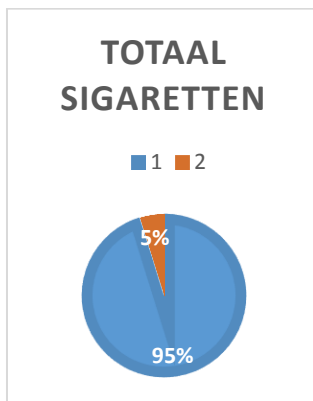
Grafiek 3

Hoeveel sigaretten belanden in Wageningen op de straat

Het totaal aantal sigaretten peuken opgeraapt in twee maanden tijd op 23 locaties in Wageningen is 14.350. Dat betekent dat in een jaar op alleen deze locaties tussen de 60.000 en 90.000 sigaretten peuken belanden. En zijn er de afgelopen 2 maanden 722 gered in de asbak wat 5% is.

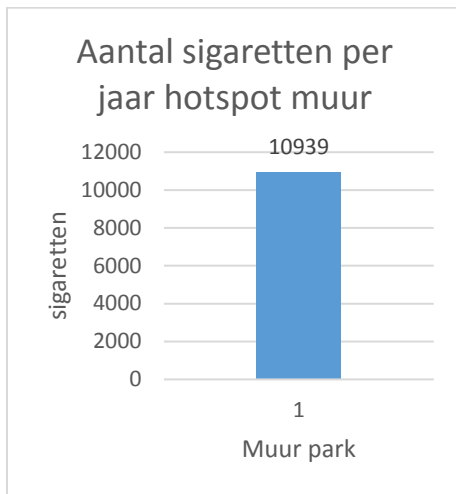
Grafiek 4

Grafiek 5

Hotspot: Muur

Op de meest vervuilde hotspot belanden per week ongeveer 200 peuken wat betekent dat er per jaar op die plek al rond de 10.000 sigaretten peuken op de grond belanden.

Grafiek 6

Verskil eerste en tweede meting

Er is ook een kleine trend geobserveerd dat er bij de tweede telling op sommige locaties meer peuken op straat lagen dan bij de eerste. Dit terwijl er ook asbakken waren opgehangen. Dit was alleen het geval in de Hoogstraat, bij de controlegroep en in het totaal. Bij het busstation lagen meer dan 2 keer zoveel peuken op de straat lagen. Deze trend was niet te zien bij de bushaltes en hotspots.

Andere voorwerpen die werden gevonden naast sigaretten peuken:

- Lollie stokje
- Fietslampje
- Ijslepel x2
- Snoeppapiertje
- Papierclip
- Kauwgom

Discussie

Zonder andere omstandigheden mee te nemen blijkt dat de asbakken in de Hoogstraat het meest effectief zijn geweest en bij de hotspots het minst. Een reden hiertoe kan zijn dat er in de Hoogstraat veelal gelopen wordt en bij hotspots vooral gezeten terwijl bij bushaltes en busstation beide voorkomt. Als we kijken naar het verschil in verzamelde sigaretten per maand in de Hoogstraat lijkt het erop dat als we de sigaretten die zijn opgehaald in de asbakken optellen met de peuken op de straat in de test groep dat dit weer overeenkomt met de telling van de eerste maand mits we niet de externe factoren meenemen die hieronder worden omschreven.

Externe schoonmaak invloeden

Tijdens het opruimen van de peuken ben ik mensen tegen gekomen die vrijwillig een aantal locaties waar ik de peuken verzamelde aan het schoonmaken waren of vertelde dat ze regelmatig de rotzooi opruimde. Ook waren er op een aantal locaties de buitendienst van de gemeente bezig om de hotspot locaties schoon te maken. Vooral de Hoogstraat en de markt ondervinden elke week een gehele schoonmaak. Dit betekent dat er tijdens het onderzoek ook peuken zijn kunnen verzameld die daardoor niet opgenomen konden worden in het onderzoek.

Weersomstandigheden en seizoenen kunnen ook een grote rol spelen. Mensen zullen met slecht weer minder snel naar buiten gaan en regen en wind kunnen sigaretten ook makkelijk verplaatsen en bv in putten spoelen. In de maand van het onderzoek (Mei) was het ook goed weer, de warmste Mei maand sinds 300 jaar, dus naar verwachting zijn veel mensen en dus rokers buiten geweest.

Tijdens het onderzoek waren er ook nog grote **evenementen** in de stad zoals Bevrijdingsdag op 5 Mei waar veel mensen op af komen en het dus extra druk is geweest in de stad.

Niet alle peuken belanden op straat. Er zal ook al een groep rokers zijn geweest die hun **peuken in een prullenbak gooiden**. Wellicht is deze groep deels de asbakken gaan gebruiken, maar het kan ook zijn dat ze bij hun oude gewoonte blijven.

Plaatsing van de asbak

De plaatsing speelt ook een rol zo zijn bv asbakken die duidelijk in het zicht staan veel meer gebruikt dan asbakken die meer wegvielen. Een goede vergelijking hierin is het verschil tussen de asbak bij Haagsteeg terug en campus heen. Bij de Haagsteeg zit de asbak aan de zijkant van de prullenbak en staat hij uit het zicht van mensen in het bushokje en die bij de bus in gaan stappen en is hij dus maar 2 keer gebruikt. Bij de Campus is de prullenbak een kwartslag gedraaid en hangt de asbak heel duidelijk in het zicht voor alle kanten en is hij wel 60 keer gebruikt.

Soort asbak

Er is ook een verschil te zien tussen de twee soorten asbakken die we hebben gebruikt. De twee asbakken van Bammens hebben in totaal niet veel opgehaald vergeleken met de Grijsen asbakken. De Grijsen vallen meer op en ze staan op zich.

Conclusie

De asbakken worden duidelijk in gebruik genomen dus dat is al een positief punt. Of de peukenvervuiling daardoor afneemt is nog moeilijk om aan te geven. Als we niet uitgaan van andere externe factoren die invloed kunnen hebben op het aantal sigaretten dat we op straat hebben aangetroffen en puur van de data uitgaan van de tellingen die gedaan zijn, zien we dat sigaretten vervuiling bij de bushaltes met ongeveer 25% is afgenomen en in de Hoogstraat zelfs rond de 60% minder is. Bij het busstation is de sigaretten vervuiling aanzienlijk toegenomen vergeleken met de eerste controle maand, maar zaten er wel veruit de meeste peuken in de asbak die was geplaatst en moest één asbak het hele eerste perron beslaan en zouden twee asbakken waarschijnlijk nog effectiever zijn geweest. Alleen bij de hotspots was het effect aanzienlijk minder wat weer te maken kan hebben met de locatie van de asbak en de moeite om op te staan en erheen te lopen.

Dit is dan ook een assumptie die we hebben gemaakt; zittende mensen gooien eerder een sigaret op de straat dan lopende mensen. De reden voor deze assumptie is dat in de Hoogstraat de asbakken een veel groter succes waren dan bij hotspots en bushaltes waar mensen naar verwachting toch meer zitten.

De locatie van de asbakken is ook belangrijk aangezien de asbakken die meer in het zicht hingen duidelijk veel meer waren gebruikt dan de asbakken die wat meer verstopt hingen ten opzichte van waar de mensen staan en zitten. De meest gebruikte en duidelijkst zichtbare asbak is wel 30 keer meer gebruikt dan de asbak die verstopt zat. Bij deze bushalte was het percentage sigaretten op de grond en in de asbak ook 50% om 50%, dus aanzienlijk boven het gemiddelde van 76% om 24% bij het totaal van de bushaltes.

Foto 3: verschil in hoe opvallend de asbakken zijn opgehangen.

Er is ook duidelijk te zien dat de asbakken na verloop van tijd steeds meer gebruikt werden, dus mensen moeten ook nog weten dat ze er hangen om ze meer te gaan gebruiken, dus dat is een positieve trend.

Het lijkt er ook op dat de asbakken van Grijsen die veel opvallender zijn en op zich staan/hangen veel meer werden gebruikt dan de Bammens asbakken die onderdeel werden van de prullenbak. Daarbij kwam er meer vervuiling voor in de Bammens asbakken.

Advies vervolg

Wat zijn mogelijke vervolg acties om sigaretten vervuiling nog verder terug te dringen?

Asbakken plaatsen in het tweede deel van de Hoogstraat of de asbakken die er nu hangen spreiden, maar asbakken spreiden kan ook weer een minder goed effect geven en zou moeten worden onderzocht.

Bij bushaltes is het interessant om te zien of de asbakken beter en duidelijker geplaatst kunnen worden dat ze ook bij elke bushalte op dezelfde plek zijn te vinden. Prullenbakken draaien of verplaatsen. Dit kan het effect zo met 25% vergroten.

Bij de hotspots moet er gekeken worden naar alternatieven mogelijkheden om het nog duidelijker en makkelijker te maken om een sigaretten peuk weg te gooien bv de asbakken zo dicht mogelijk bij de bankjes te plaatsen.

Bij het busstation zou er nog een tweede asbak bij geplaatst kunnen worden.

Het was duidelijk te zien dat na verloop van tijd de asbakken steeds meer werden gebruikt. Tijdens dit onderzoek is er weinig promotie gedaan over de aanwezigheid van de nieuwe asbakken, dus extra bewustwording en mensen vertellen dat er nu asbakken aanwezig zijn kan het gebruik van de asbakken ook weer stimuleren. Dus een kleine campagne organiseren om de aanwezigheid van de asbakken te promoten.

Het onderzoek is nu uitgevoerd en conclusies zijn gemaakt met behulp van minimale data verzameling, dus om een nog betere indruk te krijgen van de impact van de asbakken zou het onderzoek nog kunnen worden vervolgd en er gekeken kunnen worden naar het effect van de asbakken in een jaar tijd. Dit kan bij alle locaties of bij bv 1 locatie zoals de Hoogstraat

- 1. Meer asbakken ophangen.**
- 2. Locatie verbetering.**
- 3. Alternatieven mogelijkheden/asbakken bedenken voor hotspots.**
- 4. Campagne op zetten.**
- 5. Voortzetten van het onderzoek.**

Bijlage I: Locaties Asbakken

Na onderzoek en overleg naar de bushaltes, hangplekken en de Hoogstraat. Zijn de volgende test locaties en controle groepen tot stand gekomen.

De Hangplekken

Meetgroep	Controle groep	Afvalbak
Ganzen parkje	Bunker	Grysen
Tarthorst	WICC bankje	Bammens
Muur park	Junushofbankje	Bammens
Busstation Valleilijn	Ander perron	Grysen
Nobelweg 1	Nobelweg 2	Bammens
Marktbankje 1	Marktbankje 2	Grysen

De Bushaltes

Meetgroep	Controle groep	Afvalbak
Bornsesteeg	Dijkgraaf	Grysen
Haagsteeg	Ooststeeg	Grysen
Campus	Mondriaanlaan	Grysen
Haagsteeg Terug	Campus Terug	Grysen
Arboretumlaan	dolderstraat	Bammens

Bijlage II: Eerste nulmeting van 30 april t/m 28 Mei

Hotspots telling 1

Meetgroep ■ Controlegroep ■ Gecancelde groepen ■

Locatie	Schoonmaak	Week 1	Week 2	Week 3	Week 4	Totaal
Bunker	115	205	33	47	23	308
Ganzenparkje	190	45	38	44	9	136
Muur	511	117	330	264	181	892
Park bankje 1	114	42	12	34	23	111
Park bankje 2	120	25	23	12	18	78
Junushofbankje	415	58	75	33	44	210
WICC bankje	101	15	28	12	18	73
Tarthorst	165	47	50	82	50	229
Nobel 1	40	16	0	0	6	22
Nobel 2	25	2	5	2	3	12
Totaal						3867

Bushalte telling 1

Bushalte	schoonmaak	Week 2	Week 4	Totaal
Haagsteeg heen	309	128	110	238
Haagsteeg terug	125	42	45	87
Ooststeeg	267	60	65	125
Dijkgraaf	87	35	43	78
Mondriaanlaan	189	32	25	57
Arbortum	91	20	8	28
Dolderweg	46	17	12	29
Bornsesteeg	114	55	42	97
Campus heen	101	62	10	72
Campus terug	51	20	8	28
Totaal				2219

Hoogstraat telling 1

Hoogstraat	schoonmaak	Week 4	Totaal
Eerste helft	673	333	333
Tweede helft	547	364	364
Totaal			1917

Busstation Wageningen telling 1

Busstation	Schoonmaak	Week 4	Totaal
Bushalte 1st perron	722	198	198
Bushalte 3 ^e perron	38	52	52
Totaal			1010

Bijlage III: Meting met Interventie van 11 juni t/m 9 juli

Hotspots telling 2

Locatie	Schoonmaak 2	Week 5	Week 6	Week 7	Week 8	Asbakken alle weken	Totaal
bunker	15	23	20	80	24		147
ganzenparkje	83	19	14	29	47	17	109
Muur	326	204	127	224	236		791
Junushofbankje	198	53	45	118	212		428
WICC bankje	34	56	14	35	17		122
Tarthorst	77	38	42	49	50	11	179
Totaal							2626

Bushalte telling 2

Bushalte	Schoonmaak 2	Week 6	Week 8	Totaal asbakken	Totaal
Haagsteeg heen	152	124	89	52	213
Haagsteeg terug	46	40	33	2	73
Ooststeeg	62	34	60	-	94
Dijkgraaf	43	28	28		56
Mondriaanlaan	46	34	18		52
Arbortum	23	8	12	6	20
Dolderweg	12	13	8		21
Bornsesteeg	51	54	19	21	73
Campus heen	38	49	24	60	73
Campus terug	27	30	24		54
Totaal					1229

Hoogstraat telling 2

Hoogstraat	schoonmaak	Week 8	Asbak	Asbak week 12	Totaal
Eerste helft	-	535			535
Tweede helft	-	212	343	411	212
totaal					747

Busstation Wageningen telling 2

Busstation	Schoonmaak	Week 8	Totaal Asbak
Bushalte 1st perron	-	586	210
Bushalte 3 ^e perron	-	149	
totaal			735

Marktbankje telling asbak.

Markt bankje	Week 6 Asbak	Week 8 Asbak
totaal	12	49

Bijlage IV: Locaties Hotspots

